

انگلهای موجوداتی هستند که برای زندگی و زنده ماندن از موجودات زنده‌ی دیگر (مانند بدن شما) به عنوان محل زندگی و راهی برای تغذیه استفاده میکنند. انگلهای میتوانند روی بدن یا درون بدن میزبان زیست کنند. شما ممکن است از راه غذای آلوده، آب آلوده، تماس جنسی یا گزش حشرات به آنها آلوده شوید.

اندازه‌ی انگلهای بسیار متفاوت است؛ از بسیار ریز مثلاً پروتوزوآ تا کرمهایی که با چشم غیرمسلح هم دیده میشوند. از این انگلهای میتوان به ژیاودی که از طریق آب آلوده منتقل میشود، توکسوپلاسموزیس که برای زنان باردار خطرناک است و مالاریا اشاره نمود. برای بیماریهای انگلی هیچ واکنشی وجود ندارد، اما برای درمان آنها داروهایی خوبی در دسترس است.

وقتی فردی به مسافرت در مناطقی که آلودگیهای انگلی در آنها شایع است میرود، در صورت عدم رعایت موارد بهداشتی و احتیاط ممکن است به انگلهای آلوده شود و این عفونت انگلی زمانی که به وطن و خانهاش بازگردد، خود را نشان دهد. عفونتهای انگلی بیشتر در مناطق روستایی، شهرهای رو به رشد شایع است و میزان این بیماریها در کشورها و مناطق پیشرفته کم است. در مکانهایی که فقر بهداشتی وجود داشته باشد، مانند مراکز نگهداری بیمارانی که مشکلات ذهنی دارند یا مرکز نگهداری مختلف با بهداشت پایین نیز عفونتهای انگلی میتوانند شایع باشند. معمولاً انگل از طریق دهانی یا از راه پوست وارد بدن میشود. انگلهایی که از طریق دهانی وارد میشوند، در واقع بلعیده میشوند و میتوانند در رودها باقی بمانند یا از دیوارهی رود عبور کرده به دیگر اعضای بدن حمله کنند.

انگلهایی که از طریق پوست وارد بدن میشوند، یا مستقیماً به پوست نفوذ میکنند یا از طریق نیش حشرات آلوده وارد بدن میشوند. برخی انگلهای از طریق خراشهای پوستی پا، هنگامی که فرد پابرهنه راه می رود یا در آب آلوده شنا یا حمام میکند وارد بدن میشوند. به ندرت انگلهای از راه تزریق خون، تزریق با سوزنی که قبلاً توسط فرد آلوده استفاده شده است، یا از طریق مادر باردار به جنین، منتقل میشود. برخی انگلهای مانند پروتوزوآها تنها شامل یک سلول هستند و برخی دیگر مانند کرمها (مثل کرم روده، کرم قلابدار، کرم کدو و ...) بزرگتر بوده و دارای چندین سلول و حتی اعضای داخلی در بدن خود هستند. پروتوزوآها که توسط تقسیم سلولی تکثیر میشوند، در داخل بدن افراد تزاید میابند. کرم روده تخم یا لارو (نوزاد) تولید میکند که قبل از آنکه توانایی ایجاد عفونت در انسان را پیدا کند، در محیط رشد مینماید. محیط رشد و بلوغ این انگلهای ممکن است بدن دیگر حیوانات باشد، با این حیوانات میزبان واسطه گفته میشود. برخی پروتوزوآها مانند عامل بیماری مالاریا و برخی کرمها مثلاً آنهایی که کوری رودخانه ایجاد میکنند، چرخهی زندگی پیچیده‌ای دارند و با گزش حشرات منتقل میشوند. تعداد انگلهایی که در انسان بیماری ایجاد میکنند بسیار زیاد است.

انگلهای رودهای و دستگاه تناسلی ادراری
پروتوزوآها

Entamoeba histolytica

Entamoeba coli *Naegleria species*

Giardia lamblia

Cryptosporidium species

Isospora species

Blastocystis hominis *Balantidium coli*

Trichomonas vaginalis

کرمها

Ascaris lumbricoides

Trichuris trichiura

Trichuris vulpis

Hookworm (*Ancylostoma* and *Necator*)

Strogylodes stercoralis

Enterobius vermicularis
Taenia species
Hymenolepis nana
Hymenolepis diminuta
Diphylobothrium latum
Dipylidium caninum

انگل‌های بافتی و خونی پروتوزواها

Plasmodium species
Toxoplasma gondii
Pneumocystis carinii
Leishmania species
Trypanosoma species

کرم‌ها

Wuchereria bancrofti & Brugia malayi
Toxocara species
Capilaria hepatica
Angiostrongylus cantonensis
Trichinella spiralis
Anisakis species
Gnathostoma spinigerum
piometra erinacei
Echinococcus granulosus
Echinococcus multilocularis
Paragonimus westermani
Paragonimus miyazakii
Schistosoma species
Clonorchis sinensis
Metagonimus yokogawai
Heterophyes heterophyes
Fasciola species

انگل‌های خارجی

Sarcoptes scabiei
Lice (شپش)
Flea (کک)
Dermatobia hominis

تشخیص آلودگی با انگل

پزشکان به طور عادی و بون علت، افراد را از نظر بیماریهای انگلی بررسی و یا غربالگری نمیکنند. پزشکان با وجود برخی علایم و یا با توجه به سابقه مسافرت یا زندگی فرد به مناطقی که سطح بهداشتی پایینی دارند، به وجود انگل در بدن بیمار شک میکنند. ممکن است به بررسی آزمایشگاهی نمونههای خون، خلط، ادرار یا مدفوع، شامل آزمایشات ویژه برای تشخیص پروتئینهای خاصی که توسط انگلها آزاد میشوند (آزمایش آنتیژن) یا نمونهبرداری از بافتهای برخی قسمتها و اعضای

بدن مانند پوست، ریه یا روده نیاز باشد. ممکن است برای پیدا کردن انگل نیاز به چند بار تکرار آزمایشات وجود داشته باشد. اگر انگلها در روده زندگی کنند، کیست یا تخم آنها (حالت خواب و غیرفعال انگل) ممکن است در نمونه‌ی مدفوع فرد در آزمایشگاه زیر میکروسکوپ دیده شود. همچنین ممکن است پروتئینهای ویژه یا دیگر موادی که از انگلها آزاد میشوند در مدفوع جستجو شوند.

قبل از آزمایش مدفوع نباید داروهای ضد اسید، مسهل یا آنتیبیوتیک مصرف شود چرا که این داروها میتوانند تعداد انگلها را در مدفوع کاهش دهند و در نتیجه تشخیص دشوار یا غیرممکن شود.

پیشگیری از آلودگی با انگلها

اگر به جایی میروید که ممکن است در آنجا غذاها یا آب آلوده به انگل باشد، عقل حکم میکند که آب و غذا را قبل از خوردن بجوشانید، بپزید، پوست بکنید یا کلاً خوردنشان را فراموش کنید! شستن دستها نیز اهمیت زیادی دارد. چون برخی انگلها حتی با منجمد کردن زنده میمانند، غذاهای منجمد شده و یخ تهیه شده از آب آلوده هم میتوانند سبب انتقال انگل شوند. قبل از سفر به مناطق آلوده، با پزشک خود در مورد موارد احتیاطی که باید رعایت شود، مشورت نمایید.

عوامل خطر ایجاد بیماریهای انگلی چیست؟

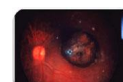
بجهایی که در بیرون از خانه در محلهای کثیف بازی میکنند، در معرض خطر ابتلا به بیماریهای انگلی قرار دارند. تماس نزدیک با حیوانات، کشاورزی، باغبانی، فعالیت در محیط خارج از منزل مانند پیادهروی در مناطق پر درخت، کند و کاو میان کثیفها، پابرهنه راه رفتن در محیط خارج از خانه، تماس نزدیک یا جنسی با کسی که آلودگی انگلی دارد خطر ابتلا به بیماریهای انگلی را افزایش میکند. گاهی خیلی سادهتر در طی فاصلهی خودرو تا منزل نیز امکان آلودگی وجود دارد!

علائم بیماریهای انگلی

انگلهایی مانند کرمهای رودهای گرد، از مدفوع انسان در روده تغذیه میکنند. علائم ناشی از حملات کرمهای انگلی مختلف شامل خارش (اغلب در ناحیهی معقد و تناسلی)، کاهش وزن، افزایش اشتها، درد شکمی، انسداد روده، استفراغ، اختلال خواب، دیده شدن کرم در مدفوع یا استفراغ، اسهال، کمخونی، علائم شبیه ذاتالریه (پنومونی)، علائم مسمومیت غذایی، درد عضلات یا مفاصل و احساس عمومی بیماری است. علائم میتوانند خفیف تا شدید باشند. برخی بیماریها هم مانند مالاریا و بیماری لایم نیز مجموعه علائم ویژه و خاص خود را دارند.

کرم اسکاریس

توکسوپلاسموز در چشم

درمان بیماریهای انگلی

در بسیاری از موارد در آلودگی انگلی علامتی وجود ندارد و یا علایم بسیار خفیف هستند و جلب توجه نمی کنند، به طوری

که شک برانگیز نبوده و در نتیجه تشخیص و درمانی انجام نمیشود. گاه در مواردی که علایم شدید است یا هجوم و

آلودگی انگلی آنقدری شدید است که مشکلاتی در سلامتی به وجود آورد، اغلب انگلها خو به خود از بدن پاک می شوند!

برای افرادی که علایم قابل توجه و جدی دارند، از داروهایی برای کشتن انگلها یا برای تخفیف علایم ناشی از آلودگی

انگلی استفاده میشود. به طور مثال برای تخفیف خارش ناشی از کرمک میتوان از کرمهای ضدخارش استفاده کرد. در

حالی که بیماری لایم فقط با درمان علایم، درمان میشود؛ داروهایی مثل آلبندازول، پیرانتل پاموآت و آلبندازول به طور

مؤثری کرمهای انگلی را میکشند. وقتی حملهی کرمها یا هر انگل دیگری رخ میدهد، مراقبتهای خود فرد که شامل رعایت

بهداشت و پاگیزگی است، مهم و کمک کننده است. استحمام مکرر، داشتن لباس و لباس خواب تمیز، پوشیدن لباس زیر

تمیز و بررسی وجود انگل، بهترین کمک است. شستشوی مکرر دستها، به خصوص بعد از فعالیتهای خارج از منزل به کاهش

احتمال آلودگی با انگل کمک میکند.

